

КОНТРОЛІНГ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

*А.О. Барсукова, магістр
Київський національний торговельно-економічний університет*

В Україні стан сучасного промислового виробництва, спричинений не лише наслідками фінансово-економічної кризи, але й перманентними внутрішніми негараздами, проявляється у значному відтоку висококваліфікованих кадрів на провідних підприємствах, відсутності сучасних структур та методів управління, адекватних умовам ринкової організації економіки, у неготовності персоналу адаптуватися до нових умов. За таких умов надзвичайно важливого значення набуває вміння правильно ідентифікувати та оцінити стан інноваційного потенціалу (ІП), вже накопиченого українськими підприємствами на даний час, і забезпечити його ефективне використання, щоб зберегти і посилити позиції у відповідних нішах ринку. Отже, в теорії і практиці менеджменту актуалізується функція контролінгу. Зазначене дозволяє рекомендувати концепцію контролінгу для реалізації забезпечення ефективного функціонування інноваційної системи підприємства [1].

Дослідження показують, що незважаючи на все різноманіття підходів і позицій стосовно пояснення феномену контролінгу [2-3], дотепер не вироблено єдиного понятійного апарату в даному плані, особливо стосовно інноваційного розвитку підприємств.

Комплексність та складність забезпечення формування організаційно-економічної структури системи інноваційного менеджменту на підприємстві вимагає розгляду заходів щодо розвитку контролінгу як елементу єдиної системи, що у сукупності дають можливість отримати інтегральний ефект від своєї реалізації. Особлива увага під час реалізації методології контролінгу повинна приділятися аналізу та оцінці стратегії інноваційного розвитку підприємства, здійснення якої визначатиме особливості формування й інших напрямів функціонування організації.

Система контролінгу інноваційної діяльності – це сукупність всіх елементів, підсистем і комунікацій між ними, а також процесів, створених для підтримки заданих характеристик формування та реалізації інноваційного потенціалу підприємства. В більш узагальненому вигляді, структуру контролінгу можна представити сукупністю підсистем планування, обліку, аналізу, контролю, моніторингу й інформаційного забезпечення, кожна з яких може бути

структурована набором відповідних елементів й методичних інструментів. Особливості розвитку контролінгу інноваційної діяльності полягають у комплексному застосуванні його положень при: 1) створенні інформаційних систем на підприємствах, у першу чергу систем управлінського обліку; 2) оптимізації системи управління підприємством; 3) формуванні системи стратегічного й оперативного планування.

Дослідження інноваційної діяльності українських підприємств показує, що в їхній практиці нерідко спостерігається конфлікт інтересів, зумовлений невідповідністю між технічним і економічним способом мислення. Так, інженер з розробок у конфліктному випадку скоріше прийме рішення на користь техніки, сприймає контролера як нав'язливого й як такого, що заважає роботі. Напроти, контролер у конфліктному випадку може підготувати рішення, не знаючи детально технічних компонентів, і частково недооцінити творчість інженера.

Слід звернути увагу, що інноваційному процесу властивий ряд відмітних рис, що пред'являє спеціальні вимоги до контролінгу, серед яких: визначення результативності досліджень і розробок ускладнено, оскільки мова йде про специфічну сферу надання послуг; дослідження й розробки у більшості випадках слід розглядати як складний інформаційно-технологічний процес; тривалий термін дії розробок; новизна й унікальність продукту досліджень і розробок; імовірність комерційного провалу за результатами досліджень і розробок; високі вимоги до рівня наукової новизни; неузгодженість технологічної й економічної систем управління.

З цих позицій, умови упровадження системи контролінгу інноваційної діяльності підприємства повинні враховувати таке: жорсткі зовнішні виклики, що спричиняють зміну макроекономічних умов і розвиток культури підприємництва (необхідність продуманої системи дій щодо забезпечення виживання підприємства й запобігання кризових ситуацій); підвищення освітнього рівня фахівців-практиків шляхом опанування основ контролінгу та методології інноваційного розвитку підприємств; упровадження механізму координації всередині системи менеджменту підприємства; розвиток ІКТ вимагає розбудови спеціальної системи інформаційного забезпечення управління.

Таким чином, заходи щодо упровадження контролінгу інноваційної діяльності на підприємстві мають бути сконцентровані у двох напрямках:

- 1) підвищенні ефективності реалізації функцій котролінгу;
 - 2) розвитку функціональних сфер інноваційної діяльності в організації.
- Реалізацію зазначених заходів пропонується здійснювати в комплексі за

інтеграційною моделлю розвитку інноваційного менеджменту в організації, де основу складає ланцюжок «маркетинг – R&D – виробництво».

Список використаних джерел

1. Федулова Л.І. Концептуальні засади формування інноваційної системи підприємств / Л.І. Федулова // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – № 10 (160). – С. 195-205.
2. Chiedls M.D., Young S.M. Managing Product Life Cycle Costs Fn Organizational Model, Journal of Cost Management, Fall 1991. – P. 39-52.
3. Пушкар М.С. Контролінг – інформаційна підсистема стратегічного менеджменту: Монографія / М.С. Пушкар, Р.М. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2004. – 370 с.

ПРОБЛЕМА ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ТА НАПРЯМКИ ЙОГО ПІДВИЩЕННЯ

*Т.Ю.Соборайчук, студентка
Науковий керівник: І.М. Суворова, к.е.н., доцент
Національний авіаційний університет м. Київ*

Головним фактором економічного зростання та забезпечення важливого місця підприємства у національній економічній системі є ефективне використання інновацій, які відіграють провідну роль у вирішенні економічних, соціальних та екологічних завдань.

Рівень стійкості економічного суб'єкта господарювання напряму залежить від темпів і масштабів здійснення інноваційної діяльності, завдяки якій підприємство може своєчасно і швидко реагувати на дії конкурентів шляхом використання нововведень і забезпечення якісного і більш повного задоволення потреб споживачів. Саме тому важливим є ефективне використання інноваційного потенціалу підприємства.

Дослідженню питань даної проблематики присвячені праці вітчизняних науковців, серед яких Ю. Бажал, В. Бридун, А. Гальчинський, Н. Гончарова, В. Гусев, Б. Данилишин, С. Кіреєв, В. Онищенко, В. Семиноженко та інші. Однак,